

„זה לא בגלל דיילת תכולת עיניים, ולא בגלל אביר על סוס לבן...“

הליבנאים: יש פירוד אין גירושין

חברה הנכנסת רייד ליבאי ניצב ליד הרויבן במליאת הכנסת והורה שוב ושוב ליועצת למעמדהאשה במישרר ראשהממשלה, שהעמירה

מסעדה בחירות של ליבאי לנשיאות לישיבת עורכי הדין תחרות של הישגים, אבל הוא יותר

חשף רק מההיבט המיקצועי. גם כעת, כשהיו הפרטים עלו על שרטון, אין כוונתו של ליבאי לשוחח על כך, ולוא במילה אחת, עם נציגי התקשורת.

אין רומאנים מהצד

כיום הראשון בלילה סיפר ללידיה קרובה: „הסיפור הוא שיש אשה משוחררת, פמיניסטית, יש זוג שמאמין בשוויון זכויות בין שני המינים. התוצאה — עכשיו יש גם גבר משוחרר...“

ליבאי נפגש עם הידידה בבתי קפה הבימה, אחרי שתורדך ללידה היטב היכן שוכן ביתהקפה הפופלארי. מסתבר שבמשך שנות נישואיו הדיד את רגליו מבתקפה וממקומות כילוי מוכרים.

לידיה סיפר: „מלבד לחובות חברתיים והזמנות רישיות, לא יצאנו מהבית. תמיד היתה לשנינו עבודה רבה, ופשוט איני מכיר מקומות רבים. את סיפור הפרידה שיחזר בטונים מינוריים: „לפני שלושה או ארבעה שבועות — אני לא זוכר בדיוק — ביום שבת, עזבתי את הבית מרצוני החופשי. ניצח נשארתי בבית שלנו בן שתי הקומות, ואילו אני שכרתי דירה צנועה. שני הילדים הצטרפו אליי מתוך הבנה הרדית.“

לרשותו את החומר כעניין שינוי גילי הפרישה של נשים. ליבאי הדגיש שהיועצת סיעה בידו והקדישה לכך שעות.

היועצת — ניצה שפיראדיבאי, אשתו — ישבה באותה עת ביציע המכוברים בכנסת והאוינה. איש לא ראה שוסדבר חריג או מרגש. רק מתרימעת ידעו — אפילו חברים קרובים לא היו שותפים לסוד — שליבאי ואשתו נפרדו זמן קצר קודם לכן.

מכיוון שהשניים — שניהם מוכרים ונחשבים כמצליחים בחברה הישראליה — הגיעו להחלטתם באורח מסודר וידידותי, לא זינקת הידיעה אל ראש מזורי הרכילות והחברה. לאט-לאט נודע על כך למעטים. רבים ממכריהם אינם יודעים על כך עד עצם היום הזה.

כשמחפשים את רייד ליבאי בטלפון, עונה ניצה בפשטות: „הוא נמצא במיספרטלפון זה וה“, מבלי לפרט פרטים נוספים. גם מי שמוסר דרישות שלום לניצה באמצעות רייד, וזכה ביחס ובטיפול שיגרתי. דרישות השלום מגיעות לי מענן.

אין זה סיפוררכילות רגיל. הליבאים אינם מלכלכים או את זה, ואינם משתפים עיתונאים בחייהם הפרטיים. במיגוון הראיונות שהתפרסם במהלך השנים עם השניים, לא ניתן

בפילוסופיה בארצות-הברית, ואולי להתיישב שם. חלק מהתוכנית היה לראות מקומות כמו דרום-אמריקה.

מתי נודע לך על הסיפור? מיספר ימים לפני שפורסם בדילי מינור.

אך? הוא כתב מיכתב קצר ודרמטי באופן כללי על זה שהוא הולך לפרסם את מה שהוא יודע על מה שמתרחש בקיריה למחקר גרעיני, ושהמניעים שלו הם פוליטיים. הוא היה מודע לנוק שייגרם למישפחה ולאחים, והוא לא ראה דרך-כינייים, דרך של פשרה בי עניין. הוא כיקש שנבין אותו ושנתייר חס הבנה.

ניסית למנוע את הסיר סרב? קיבלתי את המכתב מאוחר, כי כריק עברתי דירה, וגם לא ידעתי איך למצוא אותו.

רצית למנוע? לא הבנתי מה משמעות המכתב, לא ידעתי מה הולך להתרחש. המעטתי בחשיבות הדברים שהוא יפרסם. אני חושב שעד היום, מה שכלייהתיקשורת עשו, זה ניפוח של העניין בעזרת אינפורמציה שסופקה עליי שרותי הביטחון כאן. היה ניפוח מגמתי ומרשע של הסיפור כולו, וכיוון מגמתי של הסתת המיקוד מן הנושא עצמו אל וענונו „הבוגר“ — כשמוני עים חשיפה כלשהי של המניעים של האדם עצמו, או כל אפשרות ביטוי מצד האיש שבו מדובר.

לא עבר הרבה זמן מהפרשה, ש נקראת פרשת השב"כ, ואותם אנשים שישבו שם הוכחו כשקרנים ועשו מעשים לא-חוקיים. וכדי לכסות עליהם הם שיקרו, ועבירה גררה עבירה. כאן קורה שוב אותו הדבר.

אין לך כעס על אחיך? אני נמנע מלשפוט אותו. מה מפריע לך בדעתי-הקהל?

בדעתהקהל כבר שפטו אותו על סמך דברים מגמתיים שהתפרסמו. דברים חיוביים נמנעו לפירסום עליידי הצנזורה.

אתה חושב שלא צריך לשפוט אותו? לא אמרתי.

אתה מתבייש בו? לא, בשום פנים ואופן לא.

אילו יכולת, היית מונע ממנו לעשות מה שעשית? אני לא יודע, ולא מתעסק בשאלות היפותטיות.

אתה סובל מזה שאתה אחיך? לא סובל. יש אולי אנשים שרוצים שנסבול, אבל אנחנו לא מתביישים להודות כאחים של מוטי.

איזה תגובות אתם מקבלים? יש יותר הבנה. אנחנו מאמינים שאם יותר אנשים יבינו את חשיבות הנושא, ויפתח ריזן ציבורי, יבינו את האומץ הציבורי והתרומה של מוטי וענונו מני קודת ראות היסטורית, של עוד עשור או שניים.

המעשה שמוטי עשה מעיד על אומץ של איש איכפת לו. יתכן שעשה זאת מתמימות או מנאיביות, אבל לא להרבה אנשים במדינה יש אומץ לצאת מתוך העדר הביטחוני.

אומרים שהוא עשה את זה בגלל בצער-בן? שטויות. אלה שוב פירסומים מכור נים שנכפו על כלליהתיקשורת. נאמר לא פעם שמוטי לא קיבל גרוש אחד, ושהעדיף לפרסם את כל העניין ללא הודות וללא פרוטה. הובטח לו כסף, מכיוון שהיה ברור שהחשיפה היא מסוכנת, והגיעו לו כסף כדי לארגן את חייו מחדש.

מוטי ידוע כמישפחה כאיש לא ראוותן, לא בוכן ולא חומרני. הוא חי בסתפנות ובספרטאניות. הוא תמיד חיפש לעזור אחרים, ולעצמו לא עזר. אילו היה מעוניין בכסף, יכול היה לפנות למדינת אויב ולקבל הון תועפות. אבל הוא לא הלך בדרך הזאת. אני מאמין שעשה מה שעשה ולקח את הסיכון מראש כי האמין במה שהוא עושה.

הוא כתב לך? כן, כתב שהוא עוזב את הארץ כדי לפתוח פרק חדש. הוא אוהב טבע, אוהב תרבויות בעלות גוונים ומסורות עשירות כמו הודו. הודו כשבילו היתה ארץ שכדאי לטייל בה, לראות ולהבין אותה.

הוא עשה מדיטציה? לא, אבל התעניין בדתות.

הוא היה מאושר בטיול? הוא מצא שלושה ועניין באורח החיים של הנוזרים הכודהיסטים, וחלף כמותו רעיון להישאר שם, כאחד מהם. למשך תקופה.

אתה חושב שהוא נעלב מזה שפיטרו אותו? לא, להיפך. הוא תמיד ידע שהוא עושה עבודה טובה, שהשקיע יותר מרוב חבריו, שאפשר לסמוך עליו. הוא לא האמין יותר בקווים הפוליטיים הרישמיים של מדינת-ישראל.

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

רס"ל מרדכי וענונו (שני משמאל) לא להרבה אנשים יש אומץ לצאת מהעדר הביטחוני

כחיים החברתיים וגם בפוליטיקה. הוא היה שמאלן, אבל לא קיצוני, ודרש שיוויון לערביי ישראל. אחר-כך היה אב בית-הדין של אגודת-הסטודנטים, ובתפקידו זה מנע, בצורת צווים, מעי שים של אפליה נגד סטודנטים ערבים. אומרים שהוא הצטרף לר"ק"ח, אבל זו היתה תקופה קצרה מאוד, כי מייד טס לחו"ל. קומוניזם זה לא היה ענף פוליטי בתקופה הזאת, אלא התעניינות צדדית.

הוא דיבר על זה? אפשר לראות מהפעילות הפוליטית וממכתבים שכתב לי.

אתה עוזבת לפני את הארץ. מודע עזבת? אחרי שסיימתי את לימודי-המישפ" טים, עזבתי את ההתמחות כדי סוף-סוף ללכת ולראות מה קורה מחוץ ליש-ראל, לפתוח את העיניים ולהרחיב אופי קים. היו לי שאלות בנושא של מדינת-ישראל, בנושא הערתי, וכל הקיום הישראלי.

הוא הרשע ממך? יש השפעה הרדית בתחומים אלה או אחרים. הוא החליט לעשות מסעות שבהם ילמד ויבין חלק גדול מהתר-בויות של העולם. התוכנית שלו היתה לטייל במיזרח הרחוק.

ואיך זה מתקשר עם סיפור ההתנצרות? לדעתי, זה היה חלק מהתנסות ודי וויה — לראות את העולם מנקודת-ראות נוצרית. אני חושב שהוא אימץ לעצמו חלק מהערכים הרוחניים והתר-בותיים של הנצרות, שאותם לא מצא ביהדות. כדיוק כמו שמצא כאלה בכור-היום, מבלי לאמץ את כולו, כי ראה בו עבודת-אלילים.

הוא כתב לך שהתנצר? לא, הוא לא הוכיח זאת.

מתי נודע לך? מהעיתונות.

נדהמת? אני לא נדהמת. להורים זה היה שוק גדול, וגם לחלק מהמישפחה.

אתה חושב שהוא אומץ יותר מפריע מסיפור האטום? החיים, זה הציר שעליו סובב העולם שלהם. אין להם מודעות פוליטית רחבה, ולכן הם יותר מודעים לעניין מבוינים בנרעין כמו שמלך-הגרגיענים מעפולה מבין בכור האטומי.

תיכנסתם להיפגש? הוא תיכנן לפגוש את ג'ודי בבוסטון. הוא דיבר על השלמת התואר השני

(המשך מעמוד 39) לו הרבה זמן פנוי גם בשעות-העבודה. בשיחות איתי השתכנע להתחיל שוב בלימודים באוניברסיטה.

הוא עשה קורס ריענון במרעהיה-בע, התקבל לפאקולטה להנדסה בכר-גוריון. אבל החליט שלא ללמוד הנד-סה, אלא פילוסופיה, שעניינה אותו כבר מגיל צעיר.

אני זוכר שהחזיק את הספר כה אמר זרטוסטרה של ניצה לפני ש-התגייס לצבא, כשאני קראתי שתי מילים וסגרתי מייד, כי לא הבנתי מה קורה שם.

זו רוגמה לכך שהסתכלנו עליו כעל בעל יכולת שיכלית יוצאת מן הכלל. הוא היה מבלה?

המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי

הוא היה מבלה? המון באוניברסיטה, במועדונים, בפי עילות פוליטיות, ישב בקפסריה והתי ווכח. הוא החליט להיות יותר אקטיבי